

פרשיית השבוע

מגזין להגות והסברה יהודית

פרשת חוקת הש"פ * 494

נועם הנשמות
פרקי ערגה לשבת קודש

על השולחן
הרב אברהם ישראל פרידמן

”

... לא ניתנו השבתות

לישראל אלא לעסוק בהם בדברי תורה. הפסקת מרוצת החיים החומריים, השוטפים, אחת לשבוע, נותנת לאדם אפשרות התבוננות גם במה שמעל לצרכי גופו הקטנוניים היומיומיים על-ידי עסק בתורת ה', ויכולת להתעלות רוחנית ולהתרוממות לידי קרבת אלוקים - תכלית כל ח'.

”הפרטי שבאדם עלול להיות טרף לשיני יצר הייצור ולפעלתנות החברתית הבלתי-פוסקת, ולבוא לידי השתחקות נפשית. שביתת השבת יש בכוחה להשיב לאדם את ההרמוניה הנפשית בה ניחן מיוצר בראשית”

(הגאון רבי משה חיים שלנגר שליט"א - מאמר 'שבתם של ישראל', שלהי ספרו 'יסודות הלכות שבת')

לתשומת ליבכם!

מהדורת הדפוס
מצומצמת.

**לקבלת הגיליון במייל,
שלחו בקשה ל:**

abyisrael@gmail.com

ה'מצית' החינוכית

על שיטת-החינוך של אהרון הנהן

ויש שיטה עמוקה ויסודית הרבה יותר, שאותה מגדיר הרש"ר הירש זצ"ל "שלהבת עולה מאליה". שהמחנך עושה עצמו מיותר. הוא רק מצית את האש, מעמיד את המסורים הלוהטים בעצמם בפני התלמיד שמקבל מהם רוח חדשה לאהבת ה', והחניך בעצמו - לבדו - מלבה את הגחלת ויוצר ממנה את השלהבת הגדולה והיוקדת.

או במילים שלנו: להזות עליו טיפין-טיפין של מי חטאת.

זוהי בעצם האבחנה העיקרית בין ימי הבחורות או הנער נמצא תחת משטר (או פחות - ברמה כזו או אחרת) לבין ימי האברכות, אז האברך נדרש לקיים את עבודתו הרוחנית לבדו. הגחלים עדיין לוחשות מימי הבעירה של הבחורות, וטרדות-החיים לא יצליחו לכבות את האהבה הגדולה. את הקשר והכימיה האישיים והעמוקים שיצר בן-הישיבה בימי חורפו עם התורה ונותן התורה.

היום, הוא צריך להדליק את האש שבקרבו לבד.

הדוגמא החריפה לכך היא הדברים הפחות-מוכרים של המדרש על המשנה הידועה באבות: "אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". - כשהיה אהרון מהלך בדרך, פגע בו אדם רשע. נתן לו שלום. למחר ביקש אותו האיש לעשות עבירה, אומר: 'אוי לי, איך אשא ואראה את אהרון.. בושתי הימנו. שנתן לי שלום..'. (פירוש תוספות יום-טוב אבות א, י"ב)

אהרון הכהן, נתן אפוא מרחב-אישי לבן-אדם להסיק את המסקנות לבד. השיחה הייתה עקיפה, אפילו בלתי-קשורה. אבל הכבוד היה מנוע אנרגטי שכזה שלא נתן מנוח לאדם. הוא הרגיש שזהותו כה חיובית, כה מכובדת - עד שלא מתאים לו לעסוק בזוטות. בבחינת: "מאהובי של בית אבא".

... והזהר הטהר על הטמא ביום השלישי" (במדבר יט, יט)

מה באמת העומק בדבר? מדוע בטהרת פרה אדומה די בזילוף של מי טהרה? השיבוני דבר.

הבה ונתבונן נא יחד ונגלה נפלאות.

פרה אדומה - ברובד העמוק שלה - מסמלת את עם-קודש אשר "תמימה" ו"לא עליה עול" "פְּרָה" אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר "כִּי כִפְרָה סִרְרָה סִרַר יִשְׂרָאֵל". אֲדַמָּה אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (איכה ד, ז) "אֲדַמּוּ עֵצִים מִפְּנִינִים". תְּמִימָה אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר "יוֹנְתִי תִמְתִּי". אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (שם ד, ז) "כִּלְךָ יִפֶּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ". (ילקוט שמעוני חוקת תשנ"ט). היהודי בפנימיותו - טהור וזך הוא. לא חל בו רבב. הנשמה האלוקית שלו טהורה כמו שבראה האלוקים. "אל תראוני שאני שחרחרת", אומר שלמה המלך, "ששופתני השמש".

וכשאנו באים להזכיר ליהודי את טהרתו הפנימית הקיימת כבר - אין אנו זקוקים דווקא למי מקווה שבהם יחסו כל רמ"ח איברים ושס"ה גידים. די לנו להזות עליו, לזלף עליו טללי-טהרה, כדי שאלו יעוררו בקרבו את הטהרה הפנימית שכבר קיימת - אך חבויה. בבחינת "שתהא שלהבת עולה מאליה".

כשאנחנו רוצים להדליק את הגז - אנחנו גם נוהגים ככה. לוקחים מצית ולוחצים שניונת על הכפתור. מכאן הגז נדלק כולו. אין צורך לעבור מחור למשנהו כדי להדליק. ובטהרה - גם כן. כדי להזכיר את מהות ונשמת טהרת "פרה אדומה" - שבעומק מבטאת את הנקודה היהודית הפנימית הטהורה כל-כך - די בהזאה קלה שתעורר את התשוקה הפנימית. שתגרה את הנשמה להתגבר על הגוף במלחמה המתמדת והיומיומית ביניהם.

בשיטת החינוך - נכונים הדברים שבעתיים.

יש שיטה של משטר קפדני, זה שעוקב כל דקה אחרי מצבו של הילד. בית-האסורים שכזה. אם היה אפשר - היו שם גם 'מצלמות נסתרות'...

“מעשה אבות - סימן לבנים”..

ד.מ.

אחד מהמחנכים שליט"א

ברשותכם, ארצה להציע כאן חידוש בתחום החינוך. על בסיס חידוש מקורי על אמרה חזלית ידועה.

כולנו מכירים את דברי חז"ל: “מעשה אבות סימן לבנים”. זה אמור בעיקר על שלושת האבות, אשר לדברי הרמב"ן הנודעים בתחילת פרשת שמות - בניסיונות שעברו נסכו אבותינו הקדושים כוח לדורות הבאים להתמודד עם קשיים מאתגרים במיוחד.

אבל בס"ד חשבתי לומר עוד, כי “מעשה אבות - סימן לבנים” נאמר בכל אב ואב בישראל.

לא- אחת אנחנו פוגשים בבנים שעוברים את אותו מסלול של ‘גיל ההתבגרות’ של האב, על קשייו ואתגריו המורכבים - אם יותר אם פחות.

נוסף לכך, כידוע מהספרים הקדושים שתכונות עוברות בירושה - ובהתאם לכך, גם תכונות מגוונות - חיוביות ושליליות גם יחד - שאצל האב, ניתן למצוא גם אצל הבת או הבן.

מי שיחשוב היטב - יבין מעתה למה אנחנו כועסים אולי במיוחד על מעשים שליליים של ילדינו יותר מאשר למשל מחנך כלפי תלמיד בכיתתו. לא בטוח שזה אובייקטיבי.

היום - אנחנו לעיתים נרתעים ממעשי הילד, כי לעיתים רבות הוא פשוט ‘מראה’. הוא מזכיר לנו את עצמנו - על הטוב ועל הרע. התכונות שלו הן למעשה שלנו ב'העתק-הדבק'.

תשאלו, ובצדק: מה כל זה נוגע הלכה למעשה? זוהי תובנה פסיכולוגית מאלפת במיוחד - אבל איך נתרגם אותה לכלי המציאות?

ובכן, התשובה פשוטה ביותר:

השאלה איך נקבל התנהגות של ילדינו. כמובן שהכל צריך התייעצות עם חכמים, אבל הקו הכללי שהנחנו חכמי הדור מלמד לקבל את הנער המתמודד עם תענועי דור עיקש ופתלתול ב"דרך כבוד וידידות". איך זה אמר כמובן להסכים עם כל מעשיו, אבל זה בהחלט אמר לא לגעור יותר מידי ולדעת באיזה שפה לדבר איתו.

להבין שזה זמני, וזה חולף אחרי ימי הסער של ההתבגרות, בדיוק כמו שלאב - זה עבר...

המציאות הזו מאפשרת לאב 'להיכנס לנעליים של הנער' בצורה הרבה יותר עמוקה ורגישה. גם הוא היה שם, ברמה כזו או אחרת.

מדוע צידת זבונים בשבת - אינה “צידה”?

הבה ונתבונן נא יחד במלאכת ‘צידה’ עליה אנחנו לומדים בפני ‘הדף היומי’ האחרונים.

מלאכת הוצאה מרשות לרשות נחשבת - כידוע (תוספות שבת ב, א) - ל“מלאכה גרועה”. ה'אור זרוע' הסביר זאת בעובדה שלא חל כל שינוי בחפץ עצמו - “מעיקרא חפץ והשתא חפץ”, זאת בשונה משאר המלאכות שינם למעשה יצירה ותיקון של הדבר. מעתה נשאל פשוטות: לכאורה גם ‘צידה’ “מלאכה גרועה” היא! שכן מה נשתנה הצבי מהיותו משוחרר להיותו ניצוד!

למען האמת (ומצאתי שכבר העלה כזאת בספר ‘פתחי שבת’ - מלאכת הוצאה סימן ב) דומה, כי ישן כאן שינוי שחל בהחפץ, גם פחות משמעותי בכל יצירה ותיקון אחרים - הנראים יותר לעין. ונקדים.

זכורני, שמבחן לישיבת מיר המעטירה אצל ראש הישיבה הנערץ הגאון רבי נתן-צבי פינקל זצוק”ל, כשהתבקשתי לומר ‘חבורה’ בסוגיה, הצגתי מהלך בדברי הרמב”ן בגדר ‘כיסול חפץ’. הסברתי אז שככל הנראה דעת הרמב”ן שלא שייך “לבטל חפץ”, שכן הוא קיים מול עינינו! אפשר כן לעשות משהו אחר: לבטל את שימושו וייעודו - שזה מה שמגדיר את שמו. הוי-אומר: כמו “כופת שאור שייחדה לישיבה - בטלה”, כך גם אוכל שהאדם מבטלו מיייעודו כאכילה, בטל שם אוכל ממנו, משום שכבר אינו עומד לאכילה.

מעתה ייאמר, דגם לגבי מלאכת הוצאה, יש כאן שינוי מסוים בשמו של החפץ - אם עתה היה מרוחק מהאדם ומבחינתו לא היה שם מאכל עליו, הרי שכעת מזומן לאכילת האדם, בכך שהתקרב לרשותו - רשות היחיד או הרבים.

בהתאם לכך, ואולי על אחת כמה וכמה, נוכל להגדיר את מלאכת צידה. החיה או העוף שעד עתה היו ברשות-עצמם ובעצם שם “חיה” עליהם, הופכים באמצעות הצידה למזומנים לשימוש האדם (אם זה לאכילה או לעור או לכל שימוש אחר). מעתה הם הופכים ל“כלי” לאדם, ושם “אוכל” עליהם למשל. השינוי הוא מהותי ממש.

ברובד מעמיק יותר חשבנו השבוע, כי הוכחה לכך ניתן למצוא בדברי הגמרא כי “כל שאין במינו ניצוד מותר”, והיינו שעוף שאין דרך לצודו לשימוש כל שהוא (חרקים וזבובים למשל) אין חייב על צידתם, וזאת משום שיסוד המלאכה הוא לא רק צידת החיה כדי שתהיה תחת רשותו (שזה הבסיס למלאכה וכמו שנראה בדף קו, ב ושם), אלא גם שבכך ישתנה שמה באמצעות השימוש החדש שלה. והבן היטב כי מופלא הוא.

”... לעיתים נרתעים
אנו ממעשי הילד, כי
לעיתים רבות הוא
פשוט ‘מראה’. הוא
מזכיר לנו את עצמנו -
על הטוב ועל הרע. הוא
פשוט ‘ירש’ את
התכונות שלנו..”

מסמך
מפעים!

וברית אבות - לבנים תזכור

סיפור השגחה מדהים מאת בעל המעשה: הרב יצחק פריד מקרית-גת

בהיותי נער עול-ימים כבן 9 שנים קרה המקרה, ובאסרו-חג שבועות חשתי כאבים עזים בבטני. עד מהרה התברר כי מדובר אפנדיציטי בלע"ז, והוחשתי לבית החולים לניתוח דחוף להוצאת הנגע.

זכורני את ההתרגשות שאחזה בי לשמע דברי הרופא שעליי לעבור ניתוח. ניתוח היה נשמע לי משהו גדול ומפחיד "ניתוח? אמיתי? לי?!". כבר דמיינתי את הפרידה מעולמם של הספרים, החברים וכו'. ב"ה הניתוח עבר בשלום ובהצלחה רבה, ואחריו תקופת ההתאוששות עם הרבה תשומת-לב כיד ה' הטובה. כעבור שנה, גמלה בלבי ההחלטה, כי לאות הודיה להשי"ת על הנס ופלא שעשה עמי בהצלחת הניתוח, אערוך מידי שנה 'סיום' מסכת ביום ח' סיון. ואכן, בשנה הראשונה ערכתי - מסכת ב'יום-השנה' לניתוח סיום על מסכת מן המשנה, ולשנה אחרת כבר על מסכת גמרא, וכך התמדתי ושילמתי נדרי מידי שנה ושנה.

אלא שככל שהתקדמו השנים, חשתי אי-נעימות גוברת בעריכת הסיום. הרי כל עצמו של הסיום הוא להודות לה' על חסדו, ומתוקף כך מחויב לספר על כך למשתתפים, אך אז, כאשר הם שומעים את החסד העצום, הם מאוד מתפלאים. לכל אדם שני קרוב-משפחה מדרגה ראשונה שעבר את ניתוח האפנדיציטי, ניתוח פשוט ומצוי מאוד. ואם כן, מהי ההתרגשות המיוחדת?

מאידך גיסא, לא היתה נוחה דעתי לחדול מעריכת הסיום, דבר שהתמדתי בו כל-כך. וכי נאמר להשי"ת: "רבש"ע, בסוף הנס שלך לא גדול כל-כך"?. וודאי שאם היה סיפק בדינין להודות לה' על כל חסדיו שעושה עמנו בכל יום, היינו מוסיפים כהנה וכהנה. המשכתי במבוכה לערוך את הסיום עד לשנה האחרונה, - דבר שנה בשנה בעקשנות לא לגמרי מובנת בה התווסף ממד חדש לסיפור.

ב. תפארת בנים אבות

סב היה לי - סב סבתי - איש יהודי בארץ הגר, ושמו רבי אברהם-מרדכי פלברבאום. היה מתגורר בקאסאן העיר, עיר גדולה לאלוקים, והיה מנכנדיה ומפני-קהלה, 'כלי קודש' - בעל תפילה, שו"ב ומורה הוראה. היה מקורב וחביב מאוד אצל אדמור"י בית קאסאן ואיש סודם לכל עניין שבקדושה. הוא נלקח לבית עולמו בסערת החורבן הגדול באירופה, הי"ד.

בידי המשפחה תיאורים מפי שרידי העיר והמשפחה, על - נשתמרו רסיסי הוד דמותו הגדולה, על סדר חייו ועל שלל מעלותיו, לצד ביטויים מפעמים עליו מצד אדמור"י קאסאן. אני, כנכד-נכדו, גדלתי וספגתי לתוכי את הסיפורים והתיאורים הנ"ל, והתעוררה בי תחושת ההערצה והחיבור לדמותו. בחורף אשתקד נערכה בעירי מגבית כלשהי אשר נטלתי בה חלק, ושאלוני מנהלי המגבית האם ברצוני להקדיש תרומתי להנצחת אי-מי. חשבתי שאולי הגיע הזמן להנציח לעילוי נשמת סבי הנ"ל נבג"מ (שלא כדרך העולם שאדם זוכר את אבותיו ואבות אבותיו מן הדור האחרון בלבד, ובשבילם מנסה לפעול בכל הזדמנות). אך מכיוון שלא זכרתי את שם אביו, עליתי לביתי, שם היה לי ספר שהוציא בן-דוד למשפחת פלברבאום, אשר בראשו הקדשות לכל אבות המשפחה, ובו בדקתי את שם הסבא זצ"ל. לתדהמתי הרבה, אני מגלה שם את הכיתוב הבא: "לזכרון עולם בהיכל ה' וכו' מוה"ר אברהם מרדכי בן מוה"ר שמואל יהודה הי"ד, נעקה"ש ח' סיון תש"ד". ח' סיון - יום הניתוח ז"ל! הדבר הכה אותי לגלות בדיוק כאשר אני מתעורר - בהלם וגרם לי להתרגשות רבה לפעול לטובת נשמתו, שכל שנה ביום פטירתו אני עורך סיום מסכת

בלא נודע ובהתעקשות תמוהה. ובוודאי שמועיל לעילוי נשמתו, ולכל הפחות כשאר מצוות ומעשים טובים שמקיימים יוצאי חלציו. כמובן שמעתה גמרתי אומר שזכור אזכרנו בשעת הסיום, שיועיל גם כן לטובת נשמתו. אך בזה לא תם המעשה.

ג. ותורה אור

כאמור, גיליתי את דבר היות יום ח' סיון היאר - צייט של סבי זצ"ל בחודש טבת תשע"ט. לאחר כמחצית השנה, בחודש סיון, התכוננתי לערוך את סיום המסכת בלייל היאר - צייט בשטיבל המקומי, אך עד אז שכחתי שוב את שם אבי הסב. ככוונתי היה לבדוק זאת שוב בספר הנ"ל בשעות הצהריים בהן אני בביתי, אך הדבר נשכח מליבי. לכן אפוא בשעות הערב יציתי קשר טלפוני עם קרובי משפחתי על מנת לברר את השם. ראשית התקשרתי לדודי שליט"א, הידוע כבעל זיכרון יוצא דופן, ולשם שינוי הוא לא זכר, אלא יעץ לי להתקשר לסבתי תחי' לאויו"ש, לברר אצלה ובטח תשמח מאוד. כן עשיתי.

הסבתא תחי' שמעה בשמחה גדולה כי אני מתעתד לערוך סיום מסכת לעילוי נשמת סבה, אך הוסיפה עוד נכדתו, מרת - לבקשני, מאחר שביום זה חל גם יום-השנה לאחותה חנה בת ר' משה-חיים פלברבאום ז"ל, אשר נפטרה בלא להשאיר זש"ק אחריה, ודאי תועיל הקדשת הסיום ויועיל הקדיש אף לעילוי נשמתה. הפלא ופלא! אם לא הוצרכתי להתקשר אליה, היינו, אם הייתי זוכר לבדוק בספר את שם סבי, או אם הדוד שליט"א היה זוכרו, לא הייתה נוכרת הדודה ז"ל. ומי יודע אם לא התגלגל כל המעשה של שכחת השם, רק בשביל לזכות לאותה - היארצייט - הסיום - הניתוח נשמה גלמודה. וה' חפץ לזכות את ישראל בחייהם ובמותם. אף עצם היות יום ח' סיון היאר - צייט של הסבא ר' אברהם מרדכי זצ"ל, אף הוא כרוך בסיפור של 'סיום' ביום ח' סיון!

היה זה בימי האימים של מלחמת העולם השנייה, כאשר גם הונגריה כבר החלה להיכבש לפני חילוח הגרמנים ימ"ש, ובעיר קאסאן נסתגרו היהודים בגטו בהמתנה ל'אקציה' הנוראית וביניהם סבי זצ"ל ה' יקום דמו, היה שם שוטר הונגרי בכיר אשר היה לו חוב הכרת-הטוב לסבי, בעקבות מעשה שהיה שפעל לו סבי ישועה אצל האדמור"ר מקאסאן עבור בנו שהיה בסכנה גדולה. וכהכרת הטוב בא אחד - לסבי לעדכנו, כי למחר תתרחש האקציה. וסיפר עד-הראיה כי בשמוע סבי את זאת מאוד התחנן לאותו - האודים המוצלים שוטר שידאג לדחות את האקציה במספר ימים. וב"ה חפץ ה' בידו הצליח. וכאן היה אותו העד תמה, מה ראה סבי להרוויח מדחייה זו.

ואכן השלמת העניין התבהרה מפי עד אחר שסיפר כי פגש את סבנו זצ"ל בגטו, ביום האחרון ממש, ובת-שחוק על פניו. היה נראה כמנותק מן המתרחש. ושאלו, "ר' אברהם מרדכי, מה לך שמח כל כך?" וענה לו הסבא זצ"ל בחווה: "הן עתה סיימתי את הש"ס הנה כנראה לך רצה כל כך לדחות את - בפעם הרביעית בעיון!" מועד האקציה. רצה להספיק להשלים את הש"ס.

יהיו הדברים להרבות כבוד שמים, ולעילוי נשמת הר' אברהם מרדכי ב"ר שמואל יהודה, ונכדתו חנה בת ר' משה חיים, תנצב"ה. (מקור: ביטאון 'אספקלריא' בעריכת הרה"ג הרב ישראל-אברהם קלאר שליט"א)

הרב זאב קופילוביץ' - בני ברק

יחד שבטי ישראל -

צביונו ההשראתי של הכותל-המערבי בליל שבת

"... השהות בכותל בשעות אלו, מהווה הכנה נפשית מעין כמוה לקבל את פני השבת כדת כראוי וכנכון - הביקור בכותל בבוקרו של יום מסייע בדרך סגולית פלאית: להצליח לשמר את הרוגע המופלא ולשמור על נינוחות בשעות הלחץ של צהרי ערב שבת 'שעות הכעס הבינלאומיות'."

פנים רבות יש לו לכותל המערבי שריד בית מקדשינו, לו שמורה פינה המימה בליבו של כל יהודי באשר הוא, במקום בו נגמרים המילים... מתראה הוא בשלל-גוונים-רוחניים-עתירי השראה וקסם, ופושט צורה ולובש צורה לפי העת הזמן והשעה, ו'סוג החומר היהודי' - יהיה אשר יהיה - המאכלס אותו כרגע.

בהיותו 'ביתו הראשון' של כל יהודי, בכל מצב רוחני נתון בזרועות פתוחות כל יהודי באשר הוא שם, בשיא תהומות שפלותו 'רגע לאחר החטא'. בענוות-חן השמורה 'לכותל' בלבד, כמו מתאים הוא את עצמו לבאי שעריו, וממזג את צביונו, לפי הלך רוחם ומזגם, של מגוון המתפללים בעלי הרמות הרוחניות השונות, ודרכי הבעתם הרגשית-נשמית, האופיינית להם ומקור מחצבתם. והכול בד בבד עם שמירה קפדנית על כובד ראש מוחלט, ואווירה מרוממת טפה-וטפחיים, מעל פני הקרקע החומרית, בהתאם למקום ממנו 'לא זזה שכינה מעולם...'

לא הרי ההילה המיסטית הקסומה, של השעות הקטנות של הלילה, אימתי שחסידי ברסלב ממלאים את חללו בהמית כיסופין עורגת 'על פי דרכם', כ'חיות הנוהמות ביער', כהרי האווירה, שעתם היפה של הלחוצים והממהרים שבריות - 'הפסטורלית, השלווה והנינוחה, של 'שעת ותיקין' - שתמיד הם נצפים ב'שלווה חיצונית', ולחץ פנימי. הם ממהרים מאוד, משום-מקום לשום-מקום. ולא הרי האווירה הדחוסה והטעונה של שעות בין הערבים, כשבחורי הישיבות חובבי ההרפתקאות, פוסעים דווקא דרך שער שכנס בשעות החמות, [תרתי משמע] כדי לחוש כדבעי את חוויה מפוקפקת למדי, שזר לא יבין ולא ירד לפשרה. כהרי - חווית המגע עם המוות פנים אל פנים משב הרוח הרוחני הנלבב, המנשב בניחותא ברחבת הכותל במשמרות הראשונות של הלילה, בשעות בהם אנשים מין השורה המצפים לישועה, המשעינים ראש בוכה, על גבי אבניו העתיקות.

הכותל המערבי. צילום: הקרן למורשת הכותל

יש את הצביון הייחודי ל'כותל המערבי של ליל שישי', בו נדמה לעין הפיוטית, שהכותל עצמו עורך משמר, ונשפכת נהרה על קלסתריו. לא ממרחק גדול, נשמעים להם צלילים ענוגים, ושבורים משהוא, של כל מיני קומוציצים מאולתרים מ'כל המי ומי', 'המועיל בטובו' להנעים לקהל מזמירותיו.

ויש לעומתו את הכותל ההשראתי של תפילת שחרית ביום שישי בבוקר, לפני 'סיר הלחץ האטומי' של יום שישי על שלל תפקידיו, המצריך סבלנות של הילל, כדי לעבור את הים הזועף בשלום. השהות בכותל בשעות אלו, מהווה הכנה נפשית מעין כמוה לקבל את פני השבת כדת כראוי וכנכון הביקור בכותל בבוקרו של יום מסייע בדרך סגולית פלאית: להצליח לשמר את הרוגע המופלא ולשמור על נינוחות בשעות הלחץ של צהרי ערב שבת 'שעות הכעס הבינלאומיות'.

נוער מתמודד. דילמת 'יום ראשון'. מי אני? איך מרגישים את השני? כשאתם עומדים בפרשת דרכים...

ניתן להשיג את הספר **'פרשת דרכים'** - 400 עמודים גדושים ברעיונות מקוריים על הפרשיות מהגיליון, בליווי איורים מושכי-עין.

מחיר סמלי לזיכוי הרבים: 10 ₪. לא ניתן להשיג במייל.

לפרטים, מייל המערכת: abyisrael@gmail.com

אם כך הם פני הדברים בימי החול, ש'הכותל ובייחוד - בכל שעות היממה, ומאיר את חיוכו המזמין לכל מאן דבעי, אזי כ"ש וק"ו בשבת מלכתא הכותל כמו בוהק כולו באור יקרות, ומקבל 'פנים חדשות' שוחקות - בליל שבת בשעת קבלת שבת ומאירות, התואמות לשמחת הכלה שנפשה יוצאת מכיסופיה לקבל את פני החתן, המחכה לה בכיליון-עיניים. משל נשפך עליו באחת כל אותו שפע של הארות רוחניות והשראה ממרום ממקום שהנבואה יוצאת שכדבריו של 'רבי חיים אחי המהר"ל', נשפע על כל 'נשמות ישראל', בליל שבת.

בניגוד לשאר ימות השבוע, בהם הכותל ברשותו של 'קל מלך מוחל וסולח', נספג בניחותם של הטיפוסים, הנמצאים בו באותה שעה, הרי שבלייל שבת בשעת קבלת שבת, הכותל מתעלם לגמרי מזדרגתם הרוחנית של הפסיפס-האנושי הנרחב מכל גווני הקשת, מכל סוגי הטיפוסים הקיימים בעולמו של הקב"ה, המציפים את רחבת הכותל פעמים רבות, עד אפס מקום. וכביכול מתעטף בסדין לבן, וגלימה שבתית מלאי חן דקדושה, הפותחים את כלי הנפש, לקבל קדושה וטהרה...

כל המתפללים כאחד, כל חד וחד לפום דרגא דיליה, ומבנה עולם רגשותיו הייחודי, לו ולבני העדה לה הוא משתייך, כמו נשאבים לפלנטה אחרת ערבה ומתקתקה, של 'מנוחת אהבה ונדבה'. תופעה נלכדת זו של עליה למעלה מהדרגות, הינה על דרך הנאמר בסה"ק, שבשבת הקב"ה מעלה את היהודי להיכלו כולו אומר כבוד, ללא כל קשר ושייכות למצב הרוחני, של שאר ימות השבוע.

כבר בלכתך בדרך בצעדים נמרצים, כדי שלא לאחר את 'זמן השקיעה', פוגש הנך בדרך עוד הרבה יהודים יקרים ונלבבים, שגם הם כמוך 'גילו' בשלב מסוים בחייהם את סודה של תפילת ואינם - שהוא בבחינת 'מעין עולם הבא' ממש - קבלת שבת בכותל, וטעמה הערב כצפיחית בדבש יכולים לוותר על כך בעד כל הון שבעולם. גם הם כמוך, עושים כעת את דרכם לעבר הכותל, לקראת 'השעה של עונג וקורת רוח בעולם הזה', המצפה להם. כעת בהשראת ה'ברוב עם', ניתן לחוש בחלל האוויר, את האווירה הייחודית של ליל שבת בכותל, המאוד אפופת מסתורין ועילאות שמימית כובשת מחד-גיסא, ובעלת יותר מקורט של פשטנות, חמימות ונלבבות - מאידך גיסא.